

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

Ústav světových dějin

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Příčiny občanské války v Koreji

Causes of Civil War in Korea

2010

Kamil BROŽEK

Rád bych vyjádřil nejvřelejší poděkování doc. PhDr. Martinu Kovářovi, Ph.D., prof. Vladimíru Nálevkovi, CSc., PhDr. Jaroslavu Valkounovi, PhDr. Jaromíru Soukupovi, Ph.D. a PhDr. Stanislavu Tumisovi, M.A., Ph.D., kteří mi spolu s jejich dalšími kolegy umožnili přes mé postižení studovat můj milovaný obor. Můj upřímný dík za nejen studijní podporu patří celé Filozofické fakultě Univerzity Karlovy.

V Praze 21. července 2010

Kamil Brožek

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.

V Praze 21. července 2010

Kamil Brožek

Shrnutí

Tato diplomová práce je shrnutím mého studia příčin korejské války, která byla první válkou dvacátého století vedenou OSN proti nějakému agresorskému státu a současně jedním z nejvýznamnějších milníků studené války.

Spíše než o přinesení nových poznatků je cílem této práce poskytnout skutečně ucelený přehled veškerých událostí a okolností, které k rozdělení Koreje a občanské válce vedly.

První kapitola se věnuje situaci v Koreji na konci druhé světové války a přijatým závazkům Spojenců vůči Korejcům v kontextu očekávané porážky Japonska. Druhá kapitola si všímá rozdílného politického vývoje v severní a jižní části Korejského poloostrova, třetí část analyzuje mezinárodněpolitické souvislosti a předpoklady pro jeho trvalé rozdělení.

Čtvrtá kapitola popisuje vznik dvou samostatných korejských států, pátá pak mezidobí 1948 až 1950, kdy se napětí mezi znepřátelenými korejskými režimy postupně stupňovalo.

Šestá kapitola stručně poodhaluje začátek samotné občanské války. Na konci práce je shrnutí všech důležitých momentů, které vypuknutí konfliktu předurčily.

Korejské názvy a jména osob jsou v práci uváděny podle české vědecké transkripce s výjimkou již zažitých korejských jmen Kim Ir-sen (správně Kim Il-sŏng) a Li Syn-man (I Sŏng-man).

Summary

The thesis is a summary of what I studied about Korean War, the 20th century's first war led by the United Nations against an aggressor country and at the same time one of the most important milestones of the Cold War.

The objective of this thesis is to provide an integrated overview of all the events and circumstances that led to Korea's partition and to civil war rather than to bring forward new findings.

The first chapter describes the circumstances in Korea after the end of the World War II and the engagement given to Korea by the Allies in connection of the expected defeat of Japan. The second chapter focuses on different development of political situation in the north

and south of Korean Peninsula. The third part provides an analysis of the situation in connection with international politics and the groundwork for a permanent division of the peninsula.

The fourth chapter contains description of birth of two independent Korean countries, the fifth focuses on the years 1948-1950, when the tension between two hostile Korean regimes gradually escalated.

In the sixth chapter I concentrate on the beginning of the civil war. At the end of the thesis I provide a summary of all important factors which predetermined the breakout of the conflict.

The Korean names in the thesis are cited according the Czech academic tradition with exception of long time used Korean names such as Kim Ir-sen (correctly Kim Il-sŏng) and Li Syn-man (I Sŭng-man).

OBSAH

Úvod	7
1. Konec druhé světové války v Koreji	8
1.1 <i>Porážka Japonska</i>	8
1.2 <i>Káhirská deklarace</i>	8
2. Odlišný politický vývoj v severní a jižní části Korejského poloostrova	9
2.1 <i>Rozdělení země do dvou spojeneckých vojenských operačních zón podle 38. rovnoběžky</i>	9
2.2 <i>Situace v poválečné korejské společnosti</i>	10
2.3 <i>Pokus Korejců o vytvoření vlastního státu</i>	12
2.4 <i>Položení základů komunistického státu v severní části poloostrova</i>	14
2.5 <i>Vláda armády Spojených států na Jihu</i>	14
3. Mezinárodněpolitické souvislosti a předpoklady pro trvalé rozdělení Koreje	17
3.1 <i>Moskevská konference a vytvoření Smíšené komise</i>	17
3.2 <i>Začátek Trumanovy politiky zadržování</i>	18
3.3 <i>Přenesení korejské otázky na půdu OSN</i>	19
4 Separátní volby a vznik dvou korejských států	19
5 Rostoucí napětí na 38. rovnoběžce	20
5.1 <i>Odchod okupačních vojsk</i>	20
5.2 <i>Nárazníkový pás a vítězství komunistů v Číně</i>	21
5.3 <i>Kim Ir-senova jednání v Kremlu</i>	22
6. Začátek korejské války	23
Závěr	25
Seznam pramenů a literatury	27

Úvod

Porážka Japonců ve druhé světové válce sice přinesla Korejcům po čtyřiceti letech koloniální nadvlády osvobození, vytvořila však také geopolitické vakuum v severovýchodní Asii. Ani jedna z poválečných mocností, Spojené státy a Sovětský svaz, nehodlaly přenechat druhé straně v tomto strategickém prostoru rozhodující slovo.

Jejich soupeření se prakticky okamžitě po světové válce přeneslo i do vnitropolitické situace na Korejském poloostrově. Během necelých pěti let vedly střety těchto sil, uvnitř i mimo území Koreje, k rozdělení národa a devastující občanské válce.

1. Konec druhé světové války v Koreji

1.1 Porážka Japonska

Svržení atomových pum na Hirošimu a Nagasaki 6. a 9. srpna 1945 sice dramatickým způsobem předznamenala konec druhé světové války na Dálném východě, poslední bitvy však musela ještě dobojovat pozemní vojska.

Na základě úmluv z Jalty a Postupimi vyhlásil 10. srpna Sovětský svaz Japonsku válku, když předtím shromáždil podél mandžuských hranic 1,6 miliónu vojáků. Útok Rudoarmějců na Dálném východě už přitom nemohl zastavit ani japonský souhlas s požadavky Spojenců na bezpodmínečnou kapitulaci. Japonská Kwantungská armáda totiž představovala i přes nevýhodné strategické postavení značnou sílu, s níž bylo stále nutné počítat.

V rámci rozsáhlé ofenzívy vstoupila již v den vyhlášení války Japonsku sovětská 25. armáda generálplukovníka Ivana Čistjakova do Koreje, která stále ještě byla integrální součástí japonského impéria, dobyla přístav Unggi a brzy obsadila i Nadžin. Do Pchjongjangu vstoupily sovětské jednotky 24. srpna.¹

Kwantungská armáda kapitulovala a Korejci věřili, že s koncem války se po dlouhých čtyřech desetiletích nejenže zbaví japonských okovů, ale bude jim i umožněno začít si budovat vlastní stát. Svobodu a nezávislost v tom rozsahu, jaký by si Korejci sami přáli, ale po válce nezískali.

1.2 Káhirská deklarace

Mezi nejdůležitější momenty druhé světové války, které předznamenaly budoucnost Koreje, patří obrat ve válce samé, podepsání Káhirské deklarace, dále vstup Sovětského svazu do války na Dálném východě a bezpodmínečná kapitulace japonského císařství.

Jaký dopad měly tyto klíčové události na politický vývoj v poválečné Koreji, je přitom zapotřebí chápat především v souvislosti se zásadní změnou mocenského postavení Sovětského svazu a Spojených států.

¹ Pucek, Vl. : *Korejská lidově demokratická republika*, Praha, Svoboda 1975, str. 105.

Cestou do Teheránu na první konferenci nejvyšších představitelů tří hlavních spojeneckých mocností se americký prezident Franklin Delano Roosevelt a britský ministerský předseda Winston Churchill setkali v Káhiře s Čankajškem, aby s ním jednali o dalším společném postupu ve válce s Japonskem, situaci v Číně a poválečném uspořádání na Dálném východě. Výsledky káhirských jednání, která probíhala ve dnech 22. až 26. listopadu 1943, shrnovala Káhirska deklarace.

V tomto dokumentu, datovaném k 1. prosinci, byl potvrzen hlavní cíl Spojenců ve válce v Tichomoří - vynutit si bezpodmínečnou kapitulaci Japonska. Čankajšek dosáhl souhlasu s navrácením Mandžuska, Tchaj-wanu a jiných čínských území zabraných od roku 1894 Japonskem zpět Číně. Ve vztahu ke Koreji se v Káhirske deklaraci doslova uvádí, že „v příhodnou dobu se Korea stane svobodnou a nezávislou.“²

2. Odlišný politický vývoj v severní a jižní části Korejského poloostrova

2.1 Rozdělení země do dvou spojeneckých vojenských operačních zón podle 38. rovnoběžky

Porážka Japonska ve druhé světové válce znamenala také konec americké politiky nevměšování se do událostí na Korejském poloostrově.

Tato politika měla kořeny v roce 1905, kdy americký ministr války Taft a japonský ministerský předseda Kacura podepsali tajnou dohodu, v níž Spojené státy souhlasily s japonskou svrchovaností nad Koreou výměnou za záruku, že Japonsko nebude spřádat žádné agresivní plány vůči Filipínám. Rusko, které má s Koreou šestnáctikilometrovou hranici poblíž Vladivostoku, se v rámci své územní a mocenské expanze zajímalo o Korejský poloostrov po celou druhou polovinu 19. století. O vliv v celé oblasti přišlo rovněž v roce 1905, a to po porážce ve válce s Japonskem.

² V originálu dokumentu je výslovně zakotveno : „The aforesaid three great powers, mindful of the enslavement of the people of Korea, are determined that in due course Korea shall become free and independent.“ (Kim Hak-džun: *The Origin and Evolution of the South-North Korean Division, 1945-1950, Problems of Korean Unification*, Research Center for Peace and Unification, Soul 1976, str. 20).

Už v roce 1943 začínalo být v kontextu probíhajících bojů jasné, že Spojené státy budou hrát na Dálném východě významnou roli. Na konci války se Washington postupně stále více obával rostoucího vlivu komunistické ideologie ve světě a nechtěl proto přenechat celý Korejský poloostrov pod kontrolou Sovětského svazu. Nicméně USA nebyly schopny do Koreje rychle přemístit své jednotky.

Na schůzce v Postupimi Spojenci prohlásili Koreu za demarkační zónu sovětských a amerických leteckých a námořních operací poté, co Rudá armáda vstoupí do války proti Japonsku. Obecně se tehdy ještě předpokládalo, že Japonci budou klást tuhý odpor.

Den poté, co sovětská vojska začala obsazovat Koreu, konkrétně 11. srpna 1945, se americká koordinační komise, která se skládala ze zástupců státu, armády a námořnictva, usnesla na rozdělení Koreje do dvou okupačních zón. Major Dean Rusk a plukovník Charles H. Bonesteel (pozdější velitel armádních sil v Koreji) měli třicet minut na stanovení demarkační linie. Navrhli 38. rovnoběžku. Nejdůležitějším hlediskem byla pro ně kontrola Soulu.³

USA se rozhodly poslat co možná nejrychleji do Pusanu invazní síly, protože se spíše počítalo s tím, že Sovětský svaz návrh na takové dělení nepřijme. Kreml nicméně s americkým návrhem souhlasil a jednotky Rudé armády, které už překročily 38. rovnoběžku, se stáhly na demarkační linii. Tím pádem Washington nemusel s příchodem do Koreje příliš spíchat.

Čtyři dny po podepsání kapitulace na lodi Missouri v Tokijském zálivu se 8. září pod vedením generálporučíka Johna Reeda Hodgeho vylodilo 72 tisíc amerických vojáků v Inčchonu a okamžitě začalo obsazovat Soul a přilehlé okolí. Hned následující den se poslední japonský generální guvernér Abe Nobujuki vzdal Američanům. Odzbrojení japonských jednotek potom proběhlo bez většího incidentu.

2.2 Situace v poválečné korejské společnosti

Korejské špičky napříč všemi ideologicko-politickými a majetkovými skupinami byly rozděleny ve svých představách o postkoloniálním státě a společnosti. Naprostá většina z nich sice vítala vyhlídku na nezávislost, nicméně různost a četnost korejských odbojových proudů v zahraničí za japonské nadvlády, problém kolaborace s Japonci a nelehká ekonomická

³ Eckert, J. C. a kol. : Dějiny Koreje, Praha, Lidové noviny, 2001, str. 241 (dále jen ECKERT).

situace za druhé světové války vytvořily společensko-ekonomické, politické a ideologické hranice uvnitř korejského národa.

K rozbití poměrně stabilních základů byrokraticko-agrární společnosti 19. století a rozpoutání války mezi novými silami a starým systémem přispěla pak hlavní měrou samotná koloniální politika Japonců.

V roce 1945, kdy se korejská společnost zmítala ve víru starých a nových tříd, politických uskupení a ideologií, stále okolo 80 procent populace žilo na venkově, přičemž drtivá většina lidí se živila zemědělstvím.

Vedle tradičních sociálních skupin statkářů a nájemců půdy se začaly nyní tvořit skupiny nové, což s sebou neslo nové společenské jevy. Korejská sociální scéna byla náhle pozměněna diferenciací a činnostmi nových skupin kapitalistů, úředníků, dělníků vedoucích spory se svými zaměstnavateli a statisíců rolníků bez půdy, kteří byli vytrženi ze svých vesnic politikou válečné mobilizace a teď se vraceli domů z nejrůznějších částí drobného se japonského císařství.

Kolonialismus zrodil aktivní i pasivní odpor Korejců, jak doma, tak v zahraničí, každý se svou vlastní historií, svými vlastními osobními vztahy a kontakty i politickou agendou.⁴ Objevilo se také mnoho kolaborantů, Korejců, kteří otevřeně a s entusiasmem podporovali japonskou vládu a těch, kteří se podvolovali nebo se nezříkali spolupráce.

V této změti částečného překrývání sil a idejí mezi vyhraněnou pravicí a levicí existovala celá řada dalších názorových a zájmových skupin, někdy až apolitických, a též oblast názorového středu.

Korejci, kteří se přikláněli spíše k pravicovým názorům, byli většinou majetní, a tím pádem i vzdělaní. Ti z nich, kteří na režimu určitým způsobem participovali, byli logicky náchylní ke shovívavosti v otázce kolaborace a zásadně odmítali podstatné společenské změny, které by pochopitelně narušily vlastnické vztahy a jejich privilegované pozice.

V levé části spektra se nacházela spíše nemajetná část populace – mnoho studentů a intelektuálů, rolníci a dělníci, kteří byli zpolitizováni koloniální zkušeností. Nebyli všichni komunisté, mnozí však byli spřízněni s komunismem jako silou, která se postavila proti japonské nadvládě a hájila spravedlnost i pro chudé a utiskované.

Tito lidé vesměs požadovali naprosté odstranění kolaborantů z jejich pozic zaručujících moc a vliv. Usilovali o přerozdělení majetku formou pozemkové reformy, které mohlo podle

⁴ Také komunismus se v Koreji rozvíjel jako radikální odezva na kolonialismus, a jako i ostatní nacionalistické skupiny, byli korejští komunisté rozděleni ve svých zkušenostech, cílech a představách.

nich alespoň částečně napravit křivdy minulosti a přeměnit Koreu v sociálně spravedlivější společnost.

2.3 Pokus Korejců o vytvoření vlastního státu

Po opuštění války v Tichomoří většina japonských úřadů chránila životy a majetek Japonců, dokud Spojenci nepřišli. Potřebovali ale korejskou pomoc, obrátili se proto na populární a respektované osobnosti v korejské společnosti.

Nejdříve na vlastence Song Čin-ua, který je však odmítl, a tak Japonci učinili stejnou nabídku levicovějšímu Jo Un-hjongovi, tvůrci Svazu pro vybudování korejského státu. Japonci se obávali sovětské vlády nad celým poloostrovem a v srpnu, kdy již byla obsazena města Unggi a Nadžin, možná doufali, že postojí umírněného politika, který v minulosti tíhnul k levici a dokonce se setkal s Leninem, by jim mohly dát do rukou páky ve vyjednávání s nejhroživějším nepřítelem.

Jo japonskou nabídku přijal s podmínkou, že Japonci propustí všechny politické vězně, zaručí přiděly jídla na nejbližší tři měsíce a zdrží se zasahování do jakékoliv korejské mírové aktivity, jež by vedla k nezávislosti.⁵ Japonci s neochotou souhlasili.

Jo zřídil Komisi pro přípravu korejské nezávislosti (dale jen KPKN). Ze svého ústředí v Soulu KPKN kontaktovala řadu významných osobností po celé zemi a Jo vyzýval Korejce k jednotě, spolupráci a zdržení se násilí. KPKN se postupně přeměnila z dočasného orgánu hlásajícího mír na novou svého druhu národní vládu. Pobočkám KPKN se říkalo „lidové výbory“, které se brzy rozrostly po celé zemi a kontrolovaly místní správní aparát.

KPKN, která rozvíjela svoji činnost na celonárodním základě, svolala na 6. září 1945 do Soulu reprezentativní shromáždění. Několik stovek delegátů vyhlásilo zřízení tzv. Korejské lidové republiky (dále jen KLR) a stanovilo budoucí národní volby.⁶

Někteří jihokorejští a američtí pozorovatelé měli dlouho sklon pohlížet na KLR jako na komunistickou frontu, obávali se její popularity a schopnosti zamaskovat pravé cíle, tzn. zřízení komunistického státu. Dnešní přehodnocující studie se spíše přiklání k názoru, že KLR představovala pokus o levicovou, nebo dokonce spíše středolevicovou koaliční vládu, která se mohla opřít o velkou popularitu.⁷

⁵ ECKERT, str. 238.

⁶ I Ki-bäk : *A New History of Korea*, Harvard University Press 1984, str. 374 (dále jen I Ki-bäk).

⁷ viz ECKERT, str. 239.

KLR skutečně usilovala o vytvoření funkční národní koalice, v níž by převahu měla levice. Kabinetní posty však nepřípadly pouze levicově orientovaným politikům, jako byl Jo nebo Ho Hon, ale také Kim Song-suovi, který již přes dvacet let hrál významnou úlohu v nacionalistickém hnutí⁸ a dalším, k pravici se přiklánějícím nacionalistům. Předsedou KLR byl dokonce v nepřítomnosti vybrán zapřisáhlý antikomunista Li Syn-man, kdysi přední člen Klubu nezávislosti, někdejší prezident korejské Prozatímní vlády v Šanghaji a pozdější první prezident Korejské republiky.

Právě Li, již sedmdesátiletý veterán nacionalistického hnutí, se po svém návratu do Koreje ze Spojených států, kde prožil většinu svého života a mj. i studoval na Harvardu a Princetonu, stal politickým favoritem Američanů. Paradoxně jim ale brzy začaly jeho radikální postoje vadit, když především z ideologických důvodů odmítal jakoukoli spolupráci se Sovětským svazem a současně kritizoval všechny korejské skupiny, včetně samotné KLR, které se zmíněné spolupráci apriori nebránily.

Dvacetisedmibodová platforma KLR vyhlášená 14. září znamenala jisté ústupky pro pravici. KLR se také pustila do ožehavé otázky půdní reformy. Schválená pozemková reforma vyzývala ke konfiskaci bez náhrady (a přerozdělení půdy rolníkům, kteří na ní pracovali) pouze pro půdu patřící dříve Japoncům a zrádcům, kteří s nimi kolaborovali. Nezkonfiskovaná půda se pak měla stát předmětem reformy nájemního systému, podle kterého měl být nájem 30 % z celkového výnosu.

Znárodňování mělo proběhnout jen v nejdůležitějších průmyslových odvětvích, jako např. v hornictví, přičemž znárodněny měly být velké továrny, železnice, lodní výroba, komunikace a bankovníctví. Většina z toho však už dříve byla kontrolována státem. Malému a střednímu obchodu a průmyslu mělo být dovoleno, aby se rozvíjel, ale pod státním dohledem. Pracovní doba měla být po celé zemi uzákoněna na osm hodin, byla zakázána práce dětí a určena minimální mzda. Platforma slibovala také volební právo všem Korejcům, mužům i ženám, kromě kolaborantů. Slibována byla take svoboda projevu, shromažďování a víry.

Do listopadu 1945 se KLR postupně zbavovala koloniální administrativy a vyháněla kolaboranty z pozic moci a vlivu. Ne ve všech případech takovýchto čistek byli iniciátoři a vůdci komunisté, často je spontánně provádělo místní obyvatelstvo. Program KLR se z tohoto pohledu může zdát jako důvodná odezva lidového citění.

⁸ Viz Scalapino, R. A. & I Jong-sik : *Communism in Korea, The Movement*, University of California Press 1972, str. 82.

2.4 Položení základů komunistického státu v severní části Korejského poloostrova

V sovětské okupační zóně bylo 10. října 1945 ustaveno Severokorejské byro Komunistické strany Koreje, které začalo představovat radikálně prosovětskou politickou sílu. Do funkce prvního tajemníka této pobočky byl zvolen favorit Sovětů, teprve třiatřicetiletý Kim Ir-sen, který se vylodil ve Wonsanu 25. září, ale veřejnosti byl jako “generál Kim Ir-sen” představen až 14. října.

Mezi mnoha Korejci již byl dobře známý díky své roli v protijaponském partyzánském odboji ve 30. letech. O Kimově působení ke konci světové války není k dispozici dostatek hodnověrných informací, nejčastěji se zmiňuje jeho údajný pobyt v sovětských výcvikových táborech v Chabarovsku a Barabaši.⁹

Pod vedením Kim Ir-sena se poté začaly v severní část poloostrova budovat základy pozdějšího socialistického státu. V únoru roku 1946 nahradil dosavadní výbor pěti provincií Prozatímní lidový výbor Severní Koreje, jakožto ústřední vláda Severní Koreje. Kim Ir-sen se stal jejím předsedou.

Prozatímní lidový výbor poté provedl na reformistických základech dřívější KLR radikální pozemkovou reformu (březen 1946), znárodnil klíčový průmysl, dopravní infrastrukturu a banky. Na Jihu byly rovněž provedeny určité sociální reformy, nicméně až později a v daleko menší míře.

Sovětský svaz zpočátku nechával dejapanizaci a sociální revoluci na místní úrovni v Severní Koreji volný průběh, současně však kontroloval formování a rozhodování ústředního mocenského centra v Pchjongjangu.¹⁰ Narozdíl od Američanů ale nikdy nesestavil formální okupační vládu.

2.5 Vláda armády Spojených států na Jihu

Zatímco v severní Koreji se KLR začlenila do nové mocenské struktury, v jižní části poloostrova vzaly veškeré její politické ambice brzy za své. Na jih od 38. rovnoběžky už čtyři

⁹ ECKERT, str. 245.

¹⁰ Novou mocenskou strukturu ideově a odborně zpevnili etničtí Korejci ze SSSR a z komunisty kontrolovaného čínského území, viz Nálevka, Vl. : *Studená válka*, Praha, Triton 2003, str. 55 (dále jen Nálevka).

dny po svém příjezdu do Soulu, vyhlásil generál Hodge, velitel 24. útvaru 8. armády Spojených států, vojenskou vládu armády USA v Koreji (United States Army Military Government in Korea – dále jen USAMGIK) jako jedinou zákonnou vládu v Koreji na jih od 38. rovnoběžky.¹¹

Je zřejmé, že americké velení po příchodu do Koreje nevědělo, jakou konkrétní politiku by mělo v zemi vlastně sledovat.¹² Teprve 20. října určila koordinační komise State-War-Navy generální politickou linii armády Spojených států v Koreji, když zveřejnila, že současná zónová vojenská okupace bude v co nejbližším termínu nahrazena poručnictvím nad Koreou.

Následujícího dne Vincent Carter, šéf pro záležitosti Dálného východu, uvedl, že od té doby, co Korea nebyla připravena se okamžitě ujmout vlastní vlády, se USA přikláněly k řešení v podobě poručnictví, po jehož dobu trvání budou Korejci připravováni na převzetí nezávislého řízení své země. Většině Korejců se představa takového řešení příliš nezamlouvala.

Sám Hodge, který byl veteránem války v Pacifiku, neměl pražádné zkušenosti s politikou ani s Koreou.¹³ Také to zřejmě přispělo k tomu, že Američané po svém příchodu na poloostrov možná poněkud nerozvážně odmítli spolupracovat s korejskými představiteli, kteří se formovali na platformě KLR. Nakonec favorizovali nacionalistickou koalici - Komisi pro urychlení korejské nezávislosti - vytvořenou Li Syn-manem, a to i přes vzájemnou osobní antipatii mezi ním a generálem Hodgem.

Napětí mezi nimi nepolevilo ani potom, co Hodge dosadil Li Syn-mana do čela 25-ti členné Demokratické rady Jižní Koreje. Ta měla být nápomocna v řízení země americké vojenské vládě a utišit korejskou kritiku vůči Američanům. Radu nakonec ovládlo pravicové křídlo a skupiny levice a liberálů ji shodně bojkotovaly.

Podle některých autorů se přitom KLR, kterou Hodge odmítl tolerovat, mohla stát nástrojem konečné nezávislosti sjednocené Koreje. Pro většinu jihokorejského obyvatelstva představitelé tohoto poměrně pluralitního názorového hnutí totiž představovali mnohem přijatelnější alternativu vedení státu než Li Syn-manovi političtí soupeřníci.

Jedním z hlavních důvodů, který řada odborných prací nezdůrazňuje či zcela opomíjí, je skutečnost, že Li Syn-manova pravicová vláda se od počátku opírala o mnoho lidí,

¹¹ Nahm, C. A. : *Korea, Tradition and Transformation, A History of the Korean People*, Hollym International Corp. 1988, str. 340 (dále jen Nahm).

¹² Zatímco Američané na Jihu přímo vládli prostřednictvím USAMGIK, Sověti na Severu předali moc Korejcům a udržovali si nepřímo, zato poměrně efektivně kontrolu nad vývojem v zemi bez pomoci vojenské vlády.

¹³ Catchpole, Brian : *Korejská válka, 1950-53*, Jiří Buchal – BB art 2003, str. 16 (dále jen Catchpole).

především majetných statkářů, úředníků či policistů, kteří s různou měrou kolaborovali s nenáviděnými Japonci. Nedůvěra ke KLR a nouze o pracovní sílu v administrativě okupovaného území však rozhodly o tom, že Američané problem kolaborace vědomě ignorovali.¹⁴

KLR se totiž podle Američanů mohlo stát semenišťem komunistických myšlenek. A tomu chtěl generál Hodge na území, které jeho vojsko okupovalo, zamezit. Ostře proto zakročil proti levicovým organizacím, hlavně proti komunistům. Zastavil vydávání tří komunistických novin a nechal uvěznit či odsoudit k smrti řadu komunistických vůdců. Některým se předtím zdařil útěk na sever.

S podporou několika umírněných politiků Hodge poté přistoupil ke koreanizaci státní správy, do té doby plně soustředěné v rukou USAMGIK. Prvním krokem bylo ustavení Prozatímního jihokorejského zákonodárního shromáždění (South Korean Interim Legislative Assembly). To se postupně ukázalo být poměrně neloajální vůči americké politice a Hodge začal být z vývoje na poloostrově do značné míry frustrován.

Vhod mu nakonec přišel plán na vytvoření Jihokorejské prozatímní vlády (South Korean Interim Government. Ta od května 1947 začala spolupracovat s USAMGIK, řízenou brigádním generálem Charlesem G. Helmickem. Teprve po jejím ustavení USAMGIK opustili japonští úředníci, kteří na svých postech setrvali od srpna 1945.

Také Američané začali být postupně na určitých pozicích nahrazováni Korejci.¹⁵ Korejské orgány byly však i nadále vylučovány z rozhodování o korejské nezávislosti. Američané také nikterak nepospíchali s vybudováním jihokorejské armády a nezávislých bezpečnostních složek.

¹⁴ Hodge a jeho důstojníci vůbec nepochopili historický kontext, ve kterém operovali. Měli tendenci ztotožňovat členy Korejské demokratické strany, o něž se opíral Li Syn-man, a kteří byli majetní a antikomunističtí, navíc se dobře oblékali a často hovořili anglicky, se střední vrstvou, která tvořila pilíř americké demokracie. Podle korejských standardů po roce 1945 šlo však spíše o vyšší třídu, reakcionářskou a kolaborantskou. Více viz ECKERT, str. 244.

¹⁵ I Ki-bäk, str. 350.

3. Mezinárodněpolitické souvislosti a předpoklady pro trvalé rozdělení Koreje

3.1 Moskevská konference a vytvoření Smíšené komise

V polovině prosince roku 1945 se při setkání ministrů zahraničí Sovětského svazu, Spojených států a Velké Británie v Moskvě řešily vedle dalších poválečných problémů konkrétní otázky související s budoucím vývojem na Korejském poloostrově.

Americký ministr zahraničí James F. Byrnes navrhl zrušení vojenských okupačních zón jako první krok k směřující k vybudování jednotné a nezávislé Koreje. Zároveň však doporučil, aby Korea byla dána pod pětileté poručnictví Spojenců, po kterém by následovalo ustavení korejské vlády.

Ministr zahraničí Sovětského svazu V. F. Molotov, který původně navrhoval bezodkladné ustavení zcela suverénního státu¹⁶, nakonec souhlasil za Sovětský svaz s Byrnesovou koncepcí a přidal návrh na zřízení Smíšené komise okupačních sil, která by se zabývala problémy spojenými s hospodářským propojením, novou vládou a poručnictvím čtyř mocností.¹⁷

Mocnosti rovněž 27. prosince 1945 souhlasily se zřízením celokorejské demokratické vlády ještě před uznáním nezávislosti Koreje. To by ovšem představovalo dohodu na politickém procesu, který by k takové vládě vedl. Jak ukázal další vývoj, k takové dohodě nemělo nikdy dojít.

Výsledky konference byly shrnuty v tzv. Moskevském protokolu o Koreji. Korejská reakce na závěry učiněné Moskevskou konferencí byla spontánně odmítavá, většina Korejců chtěla o vlastním osudu rozhodovat sama.

Averze vůči poručenství přitom byla snadno pochopitelná u národa, který se právě vymanil ze čtyřicetiletého područí koloniální správy. Tento problém navíc přispěl ještě více k pravo-levé polarizaci korejské politické scény, to když komunisté náhle změnili svůj negativní postoj k poručenství (pravděpodobně na sovětské naléhání) a odmítavý postoj se stal dominantním heslem pravice, která se chopila příležitosti veřejně označit komunisty za zaprodance a posluhovače Sovětů prodávající vlast“.¹⁸

¹⁶ Nálevka, str. 55.

¹⁷ K závěrům učiněným třemi mocnostmi v Moskvě se později připojili také Čankajškoví nacionalisté.

¹⁸ ECKERT, str. 245.

USAMGIK informaci o tom, že poručenství je výlučně sovětskou záležitostí, na veřejnosti nikterak nevyvracela, což vedlo u většiny obyvatelstva k ještě většímu zmatku a dezorientaci.

Čistějakov a Hodge se poprvé setkali 16. ledna 1946 v Soulu, jednání o plánech na vytvoření jednotného státu ale zcela zkrachovala. Smíšená komise se nakonec ukázala být naprosto nefunkčním nástrojem komunikace mezi americkým a sovětským velením.

3.2 Začátek Trumanovy politiky zadržování

Vztahy mezi Spojenými státy a Sovětským svazem začaly procházet velkými změnami, když byl Rooseveltův internacionalismus postupně nahrazován Trumanovou „politikou zadržování“.

Korea byla jednou z oblastí, i vzhledem k situaci v sousední Číně, kde se Američané rozhodli tuto politiku důsledně uplatňovat. Po vzniku Korejské republiky v roce 1948 a následném odchodu amerických jednotek z poloostrova ji však omezily v tom smyslu, že jihokorejskému státu odmítly poskytnout bezpečnostní záruky.

Osobní poradce amerického prezidenta Edwin A Pauley navštívil sovětskou okupační zónu v květnu až červnu 1946 a Trumana poté informoval, že sovětská propaganda vymývá Severokorejčům mozky.

Pauley soudil, že komunismus nikde na světě nemá lepší podmínky k tomu se prosadit, než právě v Severní Koreji. Poukazoval přitom na to, že většinu populace tvořili rolníci, kterým předtím bylo odpíráno volební právo. Byl proto přesvědčen, že s ohledem na prováděné reformy tam lidé budou komunisty podporovat.

Ruská propaganda byla pro Washington a Hodgeho strašákem - obávali se toho, že spolu s neschopností vyrovnat se s následky povodní, špatných sklizní a masového exodu uprchlíků ze severu by to mohlo ohrozit existenci vlády USAMGIK. Li Syn-man Američany varoval, že zmíněné problémy mohou snadno vyústit v občanskou válku.¹⁹

V letech 1946 až 1947 došlo v Jižní Koreji k řadě demonstrací proti americké přítomnosti a za nezávislost. Jak Catchpole poznamenává, zdaleka ne každá z nich mohla být připsána na vrub komunistické agitaci.

¹⁹ Catchpole, str. 16.

3.3 Přenesení korejské otázky na půdu OSN

V létě 1947 se USAMGIK ještě více přiblížila k vytvoření separátní vlády na Jihu, když po ustavení Jihokorejského prozatímního shromáždění v prosinci 1946 a vyhlášení Trumanovy doktríny v březnu 1947 přestala už definitivně fungovat i Smíšená komise.²⁰ Sověti navíc v srpnu 1947 odmítli Trumanův návrh na vyhlášení tajných voleb se všeobecným hlasovacím právem.

Když přímá jednání mezi okupanty na Severu a Jihu opakovaně ztroskotávala a nebylo možné vypracovat text smlouvy o znovusjednocení Koreje, který by byl přijatelný pro obě strany, Spojené státy usoudily, že jedinou schůdnou cestou pro dosažení sjednocení je zapojit do událostí na poloostrově Organizaci spojených národů.

Po obdržení zamítavého stanoviska Moskvy k Lovettovu návrhu, který prosazoval britskou a čínskou účast na jednáních,²¹ ministerstvo zahraničí USA 17. září 1947 informovalo sovětskou vládu, že hodlá předložit korejské záležitosti na stávajícím čtvrtém zasedání Valného shromáždění OSN.

Týž den americká delegace v OSN navrhla zapsat „problém nezávislosti Koreje“ na pořad jednání valného shromáždění. Tam i přes protesty ze strany SSSR nakonec obdržela 14. listopadu 1947 souhlas Valného shromáždění s vytvořením Prozatímní (dočasné) komise OSN pro Koreu (United Nation Temporary Commission on Korea), která měla dohlížet na všeobecné volby vedoucí k vytvoření nezávislé korejské vlády.

Pchjongjang však zpochybnil autoritu OSN k převzetí takové mise a odmítl vstup komise na Sever.²² Vznik dvou oddělených státních útvarů byl nyní vzhledem ke korejskému a mezinárodnímu klimatu nevyhnutelný.

4 Separátní volby a vznik dvou korejských států

Pod tlakem Spojených států se OSN rozhodla přistoupit k volbám pouze na Jihu. Přes odpor Pchjongjangu i některých nacionalistů na Jihu, např. Kim Kua nebo Kim Kju-sika, kteří

²⁰ ECKERT 246

²¹ Návrh úřadujícího státního sekretáře R. A. Lovetta viz Nahm, str. 347.

²² ECKERT, str. 247.

se obávali trvalého rozdělení země a stále doufali v dohodu se Severem, se volby konaly v květnu 1948.²³

O dva měsíce později byla novým Národním shromážděním přijata ústava a 15. srpna byla vyhlášena Korejská republika v čele s Li Syn-manem jako prezidentem. Nová vláda se prohlásila za jedinou legitimní v celé Koreji a Spojené státy a jejich spojenci ji okamžitě uznali.

Pchjongjang na vše zareagoval vypsáním vlastních voleb na 25. srpna 1948 na bázi „národní fronty“. Nově vzniklé Nejvyšší národní shromáždění poté 9. září vyhlásilo Korejskou lidově demokratickou republiku, jejíž vláda v čele s premiérem Kim Ir-senem se rovněž prohlásila za jedinou legitimní na celém poloostrově.²⁴

Během pouhého jednoho měsíce se Korejci stali svědky vzniku dvou státních útvarů na území své vlasti, přičemž oba režimy se vydávaly za jediné legitimní v Koreji. Ostře střežená demarkační linie bez milosti rozdělila celé rodiny.

Po vzniku dvou korejských států se situace na poloostrově začala ještě více vyostřovat, obě vlády se netajily svými úmysly sjednotit Koreu silou. V 1949 byl již režim na Severu pevně zformován pod vedením ryze stalinistické Korejské strany práce, která vznikla v červnu téhož roku. V únoru předchozího roku byla založena Korejská lidová armáda.

5 Rostoucí napětí na 38. rovnoběžce

5.1 Odchod okupačních vojsk

Základních cílů Spojenců, tzn. porážka a odzbrojení japonských jednotek v Koreji a osvobození Koreje od japonské koloniální vlády, bylo sice dosaženo, ale Moskevská smlouva, která Korejcům slibovala vytvoření jednotného a nezávislého státu, nebyla naplněna. Sovětské a americké jednotky opouštějící Korejský poloostrov nechávaly za svými zády národ, který zůstal rozdělen.

²³ Komunisté volby zcela ignorovali. Na Jihu přišlo k volebním urnám necelých 50 % oprávněných voličů. viz Nálevka, str. 57

²⁴ ECKERT, str. 247.

Represe v ovzduší teroru a porušování rozličných práv člověka a národa se odehrávaly na obou stranách 38. rovnoběžky. Stejně jako Kim Ir-sen na Severu, ani Li Syn-man neváhal umlčet opozici a své kritiky jakýmkoli prostředky.

K tomu mu sloužil především zákon o národní bezpečnosti, s jehož pomocí diktátorský režim poslal za mříže desetitisíce lidí. Často brutální silou potlačoval jakékoli občanské protesty včetně dělnických demonstrací. Poslední z levicových lidových výborů, který přežil od roku 1945, nechal Li na ostrově Čedžudo v rámci svého boje proti partyzánům zlikvidovat za cenu desetitisíců lidských životů a zničení tří čtvrtin vesnic na ostrově.²⁵

Americké velitelství v Koreji, které nikdy (např. oproti okupaci japonských ostrovů) neobdrželo od vlády USA přímou direktivu vedoucí k prosazování ucelené politické koncepce na poloostrově, nedosáhlo za dobu svého působení nějakých ohromujících výsledků. Ke konci roku 1948 se Jižní Korea potácela v politické nestabilitě, sociálním chaosu a rozvráceném hospodářství.

Na druhou stranu Sověti, ačkoli i oni, jak se zdálo, zpočátku neměli s Koreou dlouhodobější a konkrétnější plány, dosáhli více. Na základě úzkých vztahů s komunistickými předáky budovali relativně soudržnou politickou scénu. Vycvičili a vyzbrojili též armádu, která se později měla stát nástrojem, který sjednotí zemi.

Rudá armáda odešla z Koreje koncem roku 1948, americké jednotky byly až na malou skupinku poradců a instruktorů staženy v červnu následujícího roku. Trumanův sbor náčelníků dal k tomu souhlas s tím, že udržovat 45 tisíc vojáků v drahých jihokorejských základnách má jen malý strategický význam. Vše tak bylo připraveno pro největší tragédii korejských dějin – občanskou válku, odehrávající se již v kontextu nového rozdělení světa.

5.2 Náravníkový pás a vítězství komunistů v Číně

Vliv na území, která dříve politicky a vojensky ovládaly státy Osy, začaly Spojené státy a Sovětský svaz uplatňovat ihned po skončení druhé světové války a bylo jen otázkou času, kdy kvůli tomu dojde k větším střetům.

Dne 12. března 1947 vystoupil prezident Truman s projevem, který vešel do dějin jako „Trumanova doktrína“. Truman v projevu prohlásil: „Politika Spojených států musí

²⁵ Viz ECKERT, str. 244. Podle Catchpola byla většina těchto konfliktů rozdmýchána nepřátelstvím rolníků vůči majitelům pozemků. Ty však mohly být řízeny komunistickými agitátory, kteří byli na jihu dobře organizováni.

podporovat svobodné národy, které vzdorují pokusům o podrobení ozbrojenými menšinami nebo vnějšími tlaky.“

Pro začátek měly USA v rámci této „politiky zadržování“ poskytnout „ohroženým národům“ pomoc v celkové výši 400 milionů dolarů, kterou Kongres o měsíc později schválil. Třetí svět, tedy i Korea, se změnil v nárazníkový pás mezi velmocemi.

V Asii se geopolitická situace radikálně změnila v roce 1949 vítězstvím komunistů v Číně, což bylo pro Washington velkým rozčarováním. Jak se později ukázalo, obavy z dalšího postupu Mao Ce-tunga byly v případě Američanů zcela namístě. Čínští komunisté nejenže rozpoutání korejské války aktivně podpořili, ale později se do ní vysláním více než jednoho milionu mužů na straně Severokorejců přímo zapojili a významně ovlivnili její průběh.

Spojené státy, které počítaly s Čankajškem jako se spojencem, se musely politicky a ekonomicky přeorientovat na Japonsko, což vedlo do určité míry k pozdějšímu rychlému vzestupu hospodářství na japonských ostrovech.

Politickou odpovědnost za rozdělení Koreje sice nesou Spojené státy a Sovětský svaz, bezprostřední vinu za rozpoutání korejské války však nesou již Korejci sami. Jak dosvědčují některé prameny, již v roce 1948 existovaly na obou stranách rovnoběžky útočné plány na ovládnutí protivníkovy území a násilné sjednocení země.

Toto napětí ponoukalo oba znepřátelené režimy k aktivitě. V té době také docházelo podél 38. rovnoběžky k ozbrojeným srážkám. Řadu z nich zřejmě vyprovokoval Jih a jejich intenzita rostla až do jara 1950.

5.3 Kim Ir-senova jednání v Kremlu

Nakonec to byl Kim Ir-sen, který, povzbuzen příchodem desetitisíců korejských válečných veteránů z Číny a hlavně prohlášením státního tajemníka Deana Achesona, že na Jižní Koreu se nevztahují americké bezpečnostní záruky,²⁶ si vyprosil za přispění Mao Ce-tunga u Stalina souhlas k útoku na jih. Podle Eckerta mohly Kim Ir-sena k válce tlačit i neúspěch jihokorejského partyzánského hnutí a obavy z možného útoku Jihu.

²⁶ Acheson přes odpor MacArthura a tzv. pacifických generálů, kteří se nechtěli smířit se ztrátou čínské pevniny a prosazovali politiku tvrdého kurzu v celé Asii, odmítl bezpečnostní záruky pro státy, jež se nacházely za obrannou bezpečnostní linií Spojených států. Americká linie strategické obrany v Asii přitom probíhala přes Aleuty, Japonsko, souostroví Rjúkjú a Filipíny.

Stalin byl nejdříve opatrný, obával se zásahu USA, který by mohl vyvolat globální konflikt. Dvakrát Kim Ir-senova návštěva Kremlu, nejdříve na konci roku 1949 a poté v dubnu následujícího roku, skončila pro severokorejského vůdce neúspěšně.

Teprve poté, co Kim argumentoval připravovaným lidovým povstáním na Jihu a získal jasnou podporu Mao Ce-tunga, Stalin s útokem souhlasil. Ujišťování Mao i sovětských generalů, že rychlá akce povede k úspěchu a americká intervence je málo pravděpodobná, se ale později ukázala být podceněním odhodlání hlavního globálního protivníka.

6. Začátek korejské války

Finální rozhodnutí o vojenském útoku padlo v Moskvě 10. června, Kim Ir-Senovi byl poté v Pchjongjangu tlumočen Stalinovým emisarem Semjonem K. Carapkinem. Už předtím SSSR znásobil vojenskou pomoc severokorejskému režimu. V květnu sovětská mise generálporučíka Bašilova převzala odpovědnost za logistickou stránku připravovaného útoku.²⁷

Jak ukazují dobové prameny, ještě začátkem června CIA před možnou severokorejskou invazí varovala, nicméně americká vláda spoléhala na to, že malá jihokorejská armáda případnou agresi ze severu dokáže i přes své poměrně slabé vyzbrojení odrazit.

Truman 1. června 1950 novinářům řekl, že podmínky pro světový mír nebyly od konce druhé světové války lepší. Také podle ministerstva zahraničí nic nenasvědčovalo tomu, že se ve východní Asii schyluje k válce.²⁸

Vystřízlivění se dostavilo ještě před koncem měsíce. V neděli 25. června ve čtyři hodiny ráno se severokorejská vojska bez vyhlášení války dala do pohybu přes 38. rovnoběžku. První úder, vedený 89 000 vojáky, zahrnoval šest útočných operací spolu se dvěma vyloďením na západním pobřeží polostrova. Třetinu útočících vojáků tvořili zkušení veterani čínské občanské války. V záloze navíc byly další tři divize o 23 000 mužích.²⁹ⁱ

²⁷ Termín zahájení útoku byl podle Nálevky zřejmě uspišen i rozhodnutím USA zahájit v dohledné době s Japonskem rozhovory o uzavření mírové smlouvy. SSSR to interpretoval jako bezprostřední ohrožení svých zájmů na Dálném východě, přičemž v jeho vlastní smlouvě s Maovou Čínou bylo Tokio výslovně uvedeno jako potenciální protivník.

²⁸ viz Catchpole, str. 18.

²⁹ Dvorchak, R. J. : *Korejská válka, 1950-1953*, JOTA 1996, str. 7

Pancéřová brigáda se 150 tanky a sedm pěších divizí pod velením generála Kim Čcheka útočily proti čtyřem neúplným pohraničním jihokorejským divizím o síle 38 000 mužů. Ty představovaly jen chabou překážku a severokorejská armada již po čtyřech dnech dobyla jihokorejské hlavní město Soul, který se nachází jen 40 kilometrů od 38. rovnoběžky.

To byl začátek strašného ozbrojeného konfliktu, který si po třech letech krvavých bojů vyžádal podle různých odhadů tři až pět miliónů obětí.

Závěr

Do poloviny září 1950 Severokorejci obsadili více než 90 procent jihokorejského území. Spojené státy využily dlouhodobé nepřítomnosti zástupců Sovětského svazu v Radě bezpečnosti OSN, která tak 27. června mohla označit KLDR za agresora a vyzvat členské státy OSN k poskytnutí pomoci.

Na příkaz prezidenta Harryho Trumana první americké jednotky do bojů zasáhly 4. července 1950, k nim se pod vlajkou OSN a pod velením amerického generála Douglase MacArthura připojilo dalších 15 členských zemí. Válka nakonec s hořkou paradoxností skončila tam, kde začala - na 38. rovnoběžce.

Korejskou válku ukončilo v roce 1953 pouze příměří. KLDR a Čína, která ustupujícím Severokorejčům přišla v poslední chvíli v roce 1950 na pomoc, nasadily do války dva a půl miliónu vojáků, pod vlajkou OSN bojoval téměř milión mužů.

Vedle miliónů padlých a zraněných vojáků a civilistů znamenala občanská válka pro Korejce ještě další tragedii - rozdělením poloostrova ztratily možnost kontaktu dva až čtyři milióny členů odloučených rodin.

Jak tato diplomová práce ukázala, o rozpoutání občanské války v Koreji, jež byla první válkou dvacátého století vedenou OSN proti nějakému agresorskému státu a současně jedním z hlavních milníků studené války, rozhodlo více skutečností. Půdu pro ni připravilo již období japonské koloniální nadvlády, v němž se zásadně radikalizovaly a štěpily pohledy Korejců na to, jak by budoucnost jejich národa měla vypadat.

Zlomovým historickým momentem pro Koreu byl však až konec druhé světové války a postoj SSSR a USA, které se s porážkou Japonska rozhodly o vliv nad Koreou podělit. Obě velmoci chtěly mít především jistotu, že v celé Koreji nebude vládnout taková politická formace, která by byla nepřátelská k jejich bezpečnostním zájmům v oblasti. Přitom vůbec nerespektovaly ani se nesnažily pochopit korejská nacionalistická a socialistická hnutí s vlastní historií a kulturními kořeny.

Korejce ovšem nelze považovat za pouhé loutky ve hře velmocí – stejně jako bylo jejich počínání ovlivněno přítomností cizích vojsk na jejich území, tak i Američané a Rusové byli ovlivňováni a omezováni korejským prostředím.

Rozhodnutím vytvořit okupační zóny Spojené státy a Sovětský svaz Koreu rozdělily na dva soupeřící režimy, což v důsledku vedlo ke vzniku dvou samostatných států a záhy i k

občanské válce. Korejský poloostrov přitom nebyl takto rozdělen od poloviny 7. století, kdy státy Kogurjo a Päkče byly ovládnuty dalším korejským královstvím Silla.

Postoj mocností ke korejské problematice ve čtyřicátých letech minulého století významně ovlivnil politický vývoj v Číně. Zatímco pro Spojené státy byl Li Syn-manův diktátorský režim po porážce Čankajška vítanou hrází proti komunismu, Kreml spatřoval v Maově vítězství inspiraci pro jeho další mohutnou expanzi v Asii. Kim Ir-senův útok měl tuto expanzi komunismu odstartovat.

Po fiasku berlínské blokády, podpisu Severoatlantické smlouvy a vzniku dvou německých států se Stalinova pozornost zaměřila na Dálný východ. Důležitými aspekty této politiky byla přitom snaha zmírnit zacílení Američanů na Evropu a současně více kontrolovat čínské ambice v rámci světového komunistického hnutí.

Klíčovou motivací pro zahájení korejské války byla touha Kim Ir-sena, stejně jako Li Syn-mana, zbavit se silou ideologického protivníka a sjednotit celý poloostrov pod svojí vládou. Hlavním impulsem pro severokorejský útok, který po delším váhání posvětil Stalin, pak bylo veřejně deklarované vyloučení Korejské republiky z obranného pásma USA.

Seznam pramenů a literatury

- Catchpole, Brian : *Korejská válka, 1950-53*, Jiří Buchal – BB art 2003
- Dvorchak, R. J. : *Korejská válka, 1950-1953*, JOTA 1996, str. 7
- Ki-baik Lee [I Ki-bäk] : *A New History of Korea*, Harvard University Press 1984
- Kim, Hak-jun [Kim Hak-džun] : *The Origin and Evolution of the South-North Korean Division, 1945-1950, Problems of Korean Unification*, Research Center for Peace and Unification, Soul 1976
- Kim, Joungwon: *Divided Korea, The Politics of Development 1945-1972*, Hollym, Soul, 1997
- Nahm, C. A. : *Korea, Tradition and Transformation, A History of the Korean People*, Hollym International Corp. 1988
- Nálevka, Vl. : *Kapitoly z dějin studené války*, Díl 1. , Praha 1997
- Nálevka, Vl. : *První týdny míru*, Praha, Mladá fronta 1985
- Nálevka, Vl. : *Studená válka*, Praha, Triton 2003
- Pucek, Vl. : *Korejská lidově demokratická republika*, Praha, Svoboda 1975
- Scalapino, R. A. & I Jong-sik : *Communism in Korea, The Movement*, University of California Press 1972

Internetové odkazy

- www.alternativeinsight.com/Korean_War.html
- www.army.mil/koreanwar
- www.britannica.com
- www.koreanwarcenter.org
- www.korean-war.com
- www.korean-war.info
- www.warchronicle.com
- www.wikipedia.org

